

Rok 1949.

Počasí

a

postup

9 počátku teploty kolem nuly; sníh, proud byl, roztál. Kolem 10. trochu přituhlo, ale jinak poměrně teplo až do 22.I. Při tom větrno. Až koncem ledna teplota klesá a mrazí do 7.II. 9. sníh taje, v polovině měsíce další oteplení, 20. létají včely. Koncem měsíce se ochlazuje, padá sníh, 1. a 2. března víchřice. Následují v noci mrazy, ve dne slunečno. V půli března se otepluje, 15. prší, pak střídavé počasí s nočními mrazíky; ve dne teplo. Koncem měsíce se začíná set. V dubnu nestále, větrno i sníh (9.IV.), ale velkou (17 a 18.) jaro teplé, slunečné.

22. IV. je bouřka, po ní ochlazení, mrazíky. 24. začínají kvést třešně. 6. května při bouřce na severozápadní část ~~to~~ katastru padaly kroupy. Dne 11, 13. a 14. přišlo; 19. přehánky, 21. bouřka, 22. trvalý déšť, 26. večer bouřka. Těmito dešti se po delším čase napojila zem.

5.-6. VI. (o prou) celkem jasno, ale dost chladno. Pak do 12. horší, na to přehánky, ochlazení, v noci teploty blízko nuly. 18. VI. ve dne kolem 14°C. Dne 19, 21. a 24. drobné de-

tě. Lušení sen se zdržuje. Také 1-2. VII. prší; až po 10. nastávají letní teploty. 17.-18. bouřky, 19. dešt s přechodným ochlazením. Zně počaly poslední týden v červenci. Za 10. VIII. trochu pršelo; 12. a 13. byl trvalý dešt, 15. a 16. přeháňky a dost teplo. Mnoho obilí bylo v mandelích na poli; část ho porostla, takže deště kromě zdržení země práce nadělaly hodně škod. Až 18. VIII. se ochlazuje a vyjasňuje. Do 25. je zhruba po zrních, dělských a z části vymláceno.

Pak hned se rušily otavy. V září začíná sucho. Ve dne jasno, noci jsou jasně chladné; 27. je první mrazík. Podobně i v říjnu, kromě slabého deště 13. X. - 29. X. trochu padal sníh. V listopadu se ochlazuje, 7. prší, 8. padá sníh. Leto se dost pozdě, bylo sucho, špatně se oralo. Ještě po všech svatých se donívalo - po dešti byla práce lehčí. Pak 12. a 16-18. pršelo. Z počátku prosince přeháňky, 12. a 13. XI. několikastupňový celodenní mráz. K 20. se zima zmiňuje, ke svátkům znovu přituhlo, 26. a 27. padal sníh, ale tál. Ke konci roku málo chladněji.

V celku bylo mokré jaro, zprvu chladné léto, suchý podzim. Úroda průměrná, u pšenice sklímaly výmlaty. Obilí, které bylo přes deště na poli, se z části vydrohlo a z trochu porostlo.

Ovoce bylo dost, nejvíce přestek, méně třesů. Na podzim se objevilo více polních myši a kráček.

Místní nár. výbor konal 10 schůzí, z toho jednu slavnostní (2. XI. - podpisování pozdravné adresy k 70. narozeninám J. V. Stalina). -

Předseda MNV Dr. J. Zeman se vzdal předsednictví (19. II.), neboť je zaměstnán v Brně.

Do nové volby jej zastupoval náměstek B. Škrípový. KSC navrhla za předsedu Frant. Karafiátu č. 197. M. A. V. návrh schválil, a MNV dne 19. III. uvedeného zvolil.

Místní nár. výbor byl dvakrát doplňován. Za Felixe Kvapila, Jana Charvátka, dr. Jar. Zemana a Frant. Lexmana povolání do MNV tyto noví členové: Emil Koutník, Jaroslav Hedvutěk č. 27, Lad. Drobníček č. 326, Emil Červínek č. 219. - Podle usnesení IX. sjezdu KSC byl reorganisován MNV na podzim. Kádrová komise místní org. KSC povolala nové do MNV následující: Lhu Vlad. č. 42, Červínka Frant. č. 173, Červínka Jos. č. 40, Dosedlu Frant. č. 96, Glocovou Marii č. 170, Gloce Frant. č. 284, Hrbatou Ferd. č. 169, Kubína Jana č. 82, Pazdírkovou Frant. č. 80, Popeláka Frant. č. 47, Pospíšila Jana č. 7 a Pytlu Kar.

Místní

nár.

výbor -

ložem

Z nich členství nepřijali: Červinek František a Červinek Josef. Místo nich povolání M. Šnobl č. a Jos. Kobelka č. 89. (23. XI.). Kromě 12 jmenovaných byli koncem roku členy M. V. V. ještě ti: Karafiát Frant., Janoušek Rich., Schneider Frant. č. 260, Finterle Kar., Hedvutich Jar., Křístof Frant., Škřípský Bedřich, Červinek Fr. č. 310, Fajtek Ludvík, Přikryl Rudolf, Schneider Ludv. č. 53 a Vrba Frant.

Vyživovací komise byla z příkazu M. V. V. rozpuštěna. Na návrh A. V. zvolena nová: Hučel na Václav (předseda), Károžný Jos., Dosedla Frant., Hlubíková Jos., Škřípský Bed. a Čápka Frant. č. 214 (19. III.) — Během roku došlo k dalšímu změně. Koncem roku komisi tvořili: Křístof Frant. (předseda), Komínek Josef (místopředseda), Károžný Jos., Dostál Frant., Dosedla Frant., Hlubíková Jos. č. 72. Vyživovací komise

V druhé polovici ledna vydávány šatenky osobám v pracovním poměru, zemědělcům podle dodávek; a osobám samostatně živým a z vlastního kapitálu žijícím nikoliv. O nejistých případech jednal M. V. V. (2. II. a 19. III.) — Šatenky

Regulační plán obce pracoval Ing arch Jar. Mackerle z Jerůčka. Před dokončením firma, jejíž byl členem, zanikla, a on sám vstoupil

Regul.
plán

do čs. stavebních závodů v Brně. Tyto závody převzaly & dokončení projektu. Dne 5., 6. a 8. XII. se konalo v obci místní setkání k účelům plánu, které prováděl Ing. Matoušek.

Rybník

v brodě

Dne 19. II. byli v obci zástupci K.N.V. z Brna, aby zjistili podmínky pro zřízení rybníka v 1. zv. brodě. Tehož dne se M.N.V. usnáší na zřízení rybníka, který byl na žádost obce (15. I. 1949) zařazen do pětiletého plánu. Komise K.N.V. dne 3. V. došla k názoru, že by šlo o obnovu dřívějšího rybníka, po němž jistě zbyla celní hráz. Majitelé pozemků (dobré louky) v podání ke K.N.V. se bránili zátopení luk, poukazující hlavně na jejich jakost. M.N.V. ve svém vyjádření k námětkám majitelů trval na obnově rybníka (22. X.)

Lesní hosp.
plán

Pro lesní hospodářství obce vypracoval hospodářský plán Ing. H. Pelikán z Brna (za 17.000).

Oprava

zámku

V červnu se počalo na zámku s opravou, konservací sgrafit, pokud byla na průčelí zachována (což prováděl sochař Zeithamer) a s opravou forády. Práce skončily v říjnu a stály kolem 293.000 Kčs. Min. školství poskytlo na opravu 115.000 Kčs.

Dne 10. XI. psán na M.N.V. zápis se zástupci nář. pozemkového fondu, podle něhož se objekty zámku odevzdávají do konečného vlastnictví obce. —

V přízemí rámku byla dvě oddělení mateřské školy, v prvním patře byly spolkové místnosti (sraz mládeže, KSČ), a jeden byt (pokoj a kuchyň) byl pronajat (za 80 Kčs měsíčně).

Na jaře pomyslelo se zalemit část t. zv. "pradélku", značně svážitou, k pápadu obrácenou. Zhotoveny kopie kat. map, seznam majitelů a jejich ploch v úvahu přicházejících.

Podobně se pomyslelo zasázet ovocnými stromy část "paseky", po obou stranách cesty k červenému křížu, kde hlavně za suchých let bývala úroda slabá. Krajský ovocnářský referent Ing. Távoř polohy prohlédl a zářezem doporučil. Pro návrh pořízena zvláštní mapa se zakreslením dosavadního už značného obsázení — ale průběhem dalšího roku se na obě akce zapomnělo.

Slavnostní schůze MNV se konala dne 2. XI. v kině. Byl vyslechnut z rozhlasu projev prez. Gottwalda. Na to řed. št. školy B. Hájny promluvil o spojitosti říjnové revoluce ruské s 28. říjnem, o ruské pomoci naší republice a vzpoměl na padlé ruské vojáky. Předseda MNV uvedl, že na důkaz vděčnosti připojí všichni své podpisy na zdravici k 70. narozeninám generalissi-

Žalesňo-
vám

Ovocné
stromy
na

pasekách

Říjnová
revoluce

75 let
gener.

Stalina

ma Stalina. Pak se podepsal za MNV, za ním ostatní členové MNV a zástupci místních spolků a korporací. Další 8 listů zdravice se přidělilo správám škol (pro žáky) a dvojicím, které navštívily domácnosti, aby získaly podpisy. — Adresu vypracoval prof. Dostál z Jevíčka. Podepsalo ji na 200 školních dětí a 560 občanů dospělých. —

Oprava

doluho

kostela

Koncem března se počalo s další opravou doluho kostela, a to na západní části a uvnitř. Dne 13. V. na výzvu rozhlasem pomohlo na 50 žen otloukat vnitřní omítku — jinak byla dobrovolná pomoc slabá. Zvenku po stranách kůru po otlučení omítky se objevila rozdělná okna. I uvnitř ~~po~~ z některých známek se zdá, že kůr byl do kostela později vestaven, a že kostel měl v dřívějších dobách jinou podobu. Na západní straně se zbouřala přední a hlavního vchodu, nedávno postavená a přece se zjevnými trhlinami. Místo ní se postavila přední větší a dveře do hlavní lodi se rozšířily. Při tom se zjistilo, proč se dřívější píň bortila. Byla založena mčlce na půdě dřívějšího hřbitova, která se padala. Celá oprava kostela stála kolem 260.000 Kč, z toho sama

předsmí přes 100.000 Kč. Po celou dobu opravy tu pracoval a práci vedl Em. Valenta p. č. 135, pokladník host. konkur. výboru.

V říjnu se počala stavět přehrážka na potoku Úsobruce nad mostem v brodě, pod ústím potůčku od Lúbičova do Úsobruky, kde koryto potoka je dost hluboko zarýpnuté. Na podzim se provedly výkopy a vyzdily základy lomovým kamenným zdivem. Práci přerušily mrazy. Stavební kámen se vozil z lomů z Lysic a Borkovic.

Přehrážka
na
Úsobruce

Od března se upravovala cesta na čertovníčkách (od č. 303 - č. 315); z části vykonali práci dobrovolníci. Jiné úpravy měly konat dobrovolné nedělní brigády, které se však špatně scházely, a bylo někdy potřeba důrazné výzvy v obecním rozhlasu (3. IV.).

cesty
robení

Značnou stavbu už od r. 1948 prováděl na Kalvarii hostinský Ant. Hloušek. U hostince rozbíjel starý nízký sál a stavěl nový, hodně větší, s galerií po třech stranách. Nad sálem je zamýšlena řada pokojů pro letní pobyt. Do zimny 1948 se dostala stavba pod střechu, a r. 1949 se dokončoval vnitřek tak, že na pout (5-6 června) mohla být v sále taneční zábava, hodně navští-

Stavba
na
Kalva-
rii

vená. - Je to zatím nejlepší místnost v obci pro tanec a pod. účely. Chybí ještě vedlejší místnosti. Také pohoje nad sálem zůstaly nedokoučeny.

Vodovod

troubka

Dřevěný vodovod, t. z. troubku, udržoval lesní velkostatek. Když tento statek byl přidělen státním lesům, připadlo udržování obci. K úhradě výloh usneseno rozepsat příspěvky na odběratele vody podle počtu osob a dobytka.

(MNV se tím zabýval 19. II., 19. III., 30. IV. a 26. XI.)

Předpis příspěvků vykazoval 7.200 Kčs.

Obec

vodovod

O stavbě vodovodu jednáno několikrát. MNV schválil projekt vodovodu 23. IV. 1949 (sdělení v MNV 30. IV.). Ale další jednání o stavbu nemělo očekovaných výsledků. Hospodářská rada sice slíbila deputaci obce (Frant. Karafiát a Fr. Lázarovský), že stavba bude zařazena do operativního plánu na r. 1950 (MNV 25. VI.), ale v první polovici září byli Fr. Karafiát a Fr. Lázarovský povoláni ke MNV do Brna, kde za přítomnosti předsedu státní hospodářské rady Ing. Mertla jim bylo oznámeno, že je málo materiálů a peněz. Proto v dohledné době není možno začít stavět; stavba je zařazena na 29. místě, takže se v r. 1950 potva začne. MNV poradil zaslat min. zemědělství memorandum o nutnosti vodo-

vodu (18. IX.). Podle sdělení v MNV 22. X. ministerstva uznávají potřebu vodovodu, budou obec u MNV podporovat, ale rádi, aby se utvořilo JZD, které by se o stavbu zasadilo.

Roku 1949 byly se zemědělci uzavřeny tak zv. dodávkové smlouvy. Přípravovaly se hned po novém roce. 20. února byla schůze zemědělců se rozprava o tom, zda bude možné dodat zadané množství. 23. II. odpoledne měli podepisovat smlouvy zemědělci nad 10 ha. Podepsali 3. Podpisování pokračovalo následující dny; 2. a 3. III. obecní pozhlás několikrát za den svolával zemědělce k podpisu. Ponějakém váhání podepsali prakticky všichni.

Okamžitě po zřízení se na zemědělce s dodávkami příliš nenaléhalo — v září výkupna v Jevíčku ani nebrala jařiny. Podle všeho bylo ve skladech zatím dost olhkého obilí.

Teprve v říjnu byli víc pobízeni. 19. listopadu byla v obci četnická asistence (vr. st. Vškera z Jevíčka), jež jednala se zemědělci, kteří dodali málo chlebového obilí. 2. XII. zástupce okresu povolává zemědělce na obec a domlouvá se s nimi o dodávkách. Povolání polnici přibíhli dodat víc jak 50 g; 3. XII. bylo podobné jednání

Dodávkové

smlouvy

Dodávky

a
jednání

se

země-
dělců

v Novém Dvoře. 16. XII. znovu vysvázání země-
dělců k úplnému splnění předepsaných dodá-
vek, a oznámeno, že neplatí žádné výhrady
ke smlouvám, a že není možné nahradit jed-
nu plodinu jinou. V tom panovala značná ne-
jistota. Teprve koncem roku bylo o tom jasno,
že některé plodiny možno nahradit jinými,
hlavně vejrovým masem, nebo obilím, mákem
i brambory, nikoli však hovězím masem, kte-
rého někteří měli značné přebytky.

18. XII. zastupce okresu (Jarosl. Petr) domlouval
jednotlivě zemědělcům, a výsledek byl za-
řada slibených q. Ještě 31. XII. byla zahá-
řena dodávek, které se s rolníky jednotlivě
projednávaly. Často šlo rolníkům o domácí
zabýjčky, k čemuž bylo potřeba splnit dodávky.
Nejhůř bylo s hrnným obilím. Okr. úřad
uznal, že stačí dodat 75% ječmene a 60% oves
z původně předepsaných množství.

Za rok 1949 bylo předepsáno a dodáno:

Druh	Předpis	Dodávka
pšenice	926 q	882 q
žito	510 q	610 q
ječmen	880 q	402 q
oves	580 q	210 q
olejiny	305 q	143 q
		328 q

řepka,
mák

maso vepřové	25.000 kg	31.336 kg
" hovězí	42.000 "	46.936 "
brambory	3.000 q	2.107 q do konce roku
cukrovka		770 t

7

15

V noci z 26. na 27. května za bouřkového deště spadlo na severovýchod od obce v trati, na šperkách" č.p. 421 vojenské letadlo a úplně se rozbilo.

Pád

Posádka - 7 mužů - byla mrtva. Trošky letadla a části těl byly daleko rozmetány. I lidé, kteří byli u ztroskotaných letadel, pravili, že něco takového neviděli. Příčiny pádu a roztržení si lidé rozmanitě vysvětlovali. Záhadu rozšovaly i to, že ve stejnou dobu a z téhož voj. útvaru spadlo druhé letadlo ve Smolenském údolí blízko přehrady.

vojen -
ského

letadla

Trošky letadla našli lidé ráno, když šli do pole. To si také po letadlech pátralo vojsko.

Těla letců byla uložena do 7 rakví; trošky letadla odvezly vojenské automobily. - Dne 28. V. gen. Vicherek položil na rakve kytici. V neděli 29. V. odpoledne po farářově proslovu byly rakve odvezeny na nádraží. - Ž podnětem KŠČ byl na místě neštěstí postaven památník - mramorový balvan na zděném podstavci. Na desce jsou jména sedmi zahynulých. Odhalení pomníku se konalo 18. IX. za účasti vojska, harců, sokolů a zástupců lidí.

Pomník
zahy -
nulým

Rozhlas 16. Když se dělal obecní rozhlas, pomyslelo se později připojit na něj osadu Nový Dvůr přespolním vedením. Ale pak byl pro N. Dvůr zřízen rozhlas samostatný. Počátkem května byl v provozu. Stál 31.000 Kčs. Centrála je v č. 18 (Jiří Karel).

Sokol, Těl. jednotka měla Sokol měla místnosti v prvním patře č. 34 (kostinec Aug. Hrudý) v trvalém, nevypověditelném nájmu. V těchto místnostech bylo kino. Dříve bylo kino sokolské, dalo se jím také sloužit oběma účelům. Po zastánutí kina vznikaly obtíže. Jednota se ohlížela po jiných místnostech. Chtěla cvičit v bývalém obecním kostinci, když se tato místnost dávala k dispozici střední škole. Ale ta s tím nesouhlasila. Pak žádala o prodej nebo pronájem hospod. budovy u zámku (byť, kolna a stáje), což MNV povolil (19. II.) Jednota změnila budovu upravit pro cvičení. Později však žádala o nájem „nové školy“, č. 104 (MNV 25. VI.), nebo o prodej. MNV souhlasil s prodejem budovy (30. VII.), jejíž místnost, dříve třída, nebyla ten čas užívána. Finanční komise sice nebyla stejného názoru, ale ocenila budovu na 30.000 Kčs, a MNV prodej schválil (22. X.), což ONV potvrdil.

Okresní rada družstev v Mor. Třebové v dopise doporučuje utvoření strojního družstva.

(MNV. 19.III.) Při té příležitosti uvedeno, aby bylo řá-
dáno o zcelení pozemků, aby se stroje mohly na
větších plochách uplatnit. —

Strojní
družstvo

ONV žádal, aby MNV pomáhal při zalo-
žení jednotného zemědělského družstva. MNV se
v tom smyslu usnesl (30.IV.). Rovněž 22.X. se
o družství jednalo, ale mezi zemědělci neby-
lo chuti vstoupit do družstva. —

Krajský nár. výbor sdělil obci, že zrušívá
je příspěvek 50.000 Kčs, který dříve obci udělil
na zcelování pozemků (MNV 26.XI.). —

Želo-
vání

Obecná škola měla po prázdninách
4 třídy a v nich 115 žáků — 54 děvčat a 61 chlap-
ce. Do sboru přibyla M. Kartlová, která před
tím působilá v Briskupicích. Od 1.XI. 1949
učila náboženství na obecné škole, na střední
a v Úsobrně Frant. Kolaříková a Kříkova
u Val. Mezirůči.

Škola
obecná

Střední škola měla po prázdninách
139 žáků a to: z Jaroměře 90, z Úsobna 30,
ze Lubiřova 19. Z učitelského sboru odešel Mr.
Novotný, nastoupil Jos. Vlček.

Městanka

Školka měla ve dvou odděleních
zapráno víc jak 60 dětí. Průměrná návště-
va kolem 70%.

Školka

Spolek

divad.

ochot-
níku

Spolek divadelních ochotníků se hlásil k životu od r. 1947 (přípravné schůzky 8. IV. a 6. V.). Spolek byl povolen výměrem zemského nář. výboru z 30. VI. 1947. Ustavující valná schůze byla 2. XI. 1949. Předsedou zvolen Frant. Podlezl, obecní tajemník, jednatelem odb. nč. Kar. Harth, pokladníkem Vil. Vykydal c. 259. Spolek měl 17 členů. — Divadelní činnosti bránil nedostatek vhodné místnosti s trvalým jevištěm. Lhůtěje tomuto nedostatku od pomoci, žádal spolek v propůjčení hospodářské budovy u zámku. M. V. mu dal budovu k dispozici na zřízení sálu ke kulturním účelům (26. XI.). Od počátku prosince s polu s M. V. budovu upravoval. —

216

Roku 1949 byla provedena v obci následující divadelní představení:

Divadla

11. února : J. Petrovič : Uzel. Hra'lo Městské a oblastní divadlo z Mor. Třebové.

5. a 6. března : Jar. Krapil : Princezna Pompejská. Hra'lo Sokol — celkem 3 představení.

26. a 27. III. : Jar. Průcha : Kocourkovští mudrlanti. Pořádala střední škola — 3 představení. Zaje-
la pak ještě do Úsobru, Lubířova, Uhřet. a Jevíčka.

16. a 17. dubna : V. Barta : Od mlýna k mlýnu.

Hrál SCM - 2 představení.

8. května: M. Maetlinck: Stihounský starosta. Hrál spolek div. ochotníků - 1 představení.

13., 14. a 15. května: Karafiát: Broučci. Uspořádala národní škola - 4 představení.

30. a 31. X.: Mil Stehlík: Vesnice Mladá. Hrál spolek div. ochotníků - 2 představení. S tímto květem účastnil se soutěže a v kategorii menších obcí obsadil 1. místo. Pak hrál ještě v Ušobrně a na Lubířově. —

Dobruška Dne 21. ledna večer byla v kině vzpomínka na Lenina.

25. února u Hrudní vzpomínka na únor 1948. (Účast asi 60 osob) Ten den byla též praporeková výzdoba hlavně na veřejných budovách.

10. dubna (na neděli květnou) odpoledne uspořádala střední škola a MOR v č. 31. mírový projev. (Účast 150 osob).

8. května dopoledne uspořádal Sokol běh vítězství a to od č. 126 po pilnici do dolního kouta (směr k Opatovicům). Odpoledne střední škola provedla oslavu v č. 31 (u Horačků).

22. listopadu přednášel Jar. Fidler o sovětské demokracii (pořádala odborka svazu čs-sovětského přátelství).

21. prosince byla v kině oslava narozenin Stalinových. Po projevu řed. B. Hájnyse následoval program školních dětí. —

Dožínky

Dne 28. VIII. pořádal spolek divač. ochotníků a vzr. č. mládeže dožínky, při nichž byl proslav předsedu M. V. a obvyklý zábavní program (na cvičišti nad školou). Pořad počal ráno bohoslužbami u sochy sv. Cyrila a Metoděje, které konal děkan opatovický. Okolo těchto bohoslužeb cizího kněze v době, kdy místní byl v obci, se pak dost dlouho konalo pětění, o jehož pravé podstatě je nesnadné něco uvést. Ale v té době a při postavě, které v katolické akci zajišťoval místní farář P. Kolný nemí vyloučené, že v bohoslužbách opatovického děkana mohl být spatřován politický osten. —

Obecní knihovna

Obecní knihovna koncem roku měla svazků: naučných 162, pro mládež 289, ostatních 1044, celkem 1495. Vypůjčujících čtenářů bylo 115, všech vypůjček 1988. Za nové knihy se vydalo 5.459 Kčs. Za rok přibýlo 109 svazků. —

Kurs ruštiny

Do lidového kursu ruštiny se přihlásilo 15 účastníků. Kurs počal 10. listopadu a pokračoval jednou týdně. Vyučoval oab. uč. K. Hartl. Navštěva průměrně 80%. —

Na gymnasiu a Jevíčku maturovali z Jaroměře: Miloš Kocman r. č. 44 a Marta Schneidrová

č. 53.

Na vysoké škole sociálních a politických nauk v Praze (odbor sociální) dokončila v září studia Anna Schneiderová (nar. r. 1914 v č. 53). —

Dne 10. XI. byl v Praze sjedol katolické akce. Učastnil se ho také jaroměřický farář P. Jiří Volný. Dne 12. XI. byl v Lidových novinách slánek, v němž P. Volný odpovídá na otázky novinářů; schvaluje usnesení a činnost katolické akce. Že částí to vzbudilo v Jaroměřicích značné překvapení.

Katol.
akce,

P. Jiří

Učast na katol. akci pak faráře Volného často odváděla z obce, při čemž jej zastupovali kněží okolní (z Biskupic, Opatovic).

Volný

Kolem 20. VII. po výměně dopisů navštívil faráře Volného P. Kašica z Olomouce. Odjeli pak k arcibiskupovi do Olomouce, kde prý P. Volný odvolal svou činnost a slíbil poslušnost. Na to prý mu byla doporučena zdravotní dovolená. Ale do Jaroměřic se nevrátil hned, nýbrž až asi 22. VII. v průvodu dvou mužů civilní stráž, kteří zůstali na faře. 23. VII. odpoledne přijel do obce předseda ~~z~~ OKV (ještě s jinými politickými činiteli) a byl na faře; pak dal rozhlasem vyhlásit svolání, adresované z části k občanům a z části k arcibiskupovi a oznamující, že se fa-

rářovi kroxi' trustem (přelozěním). Farář se bral v ochranu.

Deputa-
ce k

arcibis-
kupovi

Na večer seřvána řada obcemi (svola-
ná schůze MNO byla odložena), z nich utvo-
řeny dvojice a každé dvojici přidělen urče-
ný díl obce. První den, 24. VII. dvojice obchá-
řely po domech a sbíraly podpisy na žádost
k arcibiskupovi, aby P. Volného z obce nepřé-
kládal. Podepsalo se kolem 395 osob. ~ V pou-
děli 25. VII. čtina deputace jela autokusem do
Olomouce a jednala s arcibiskupem (mluvčí
Hrabálek a Jevíčka) přimlouvajíc se za fará-
ře Volného. Žádné určité rozhodnutí nepřines-
la. ~ Asi 23 (nebo 22?) VII. napsal P. Volný
arcibiskupovi list, v němž odvolal, co u něho
měl prohlásit dne 20. VII. Obsah dopisu byl
čten 24. VII. na slavnosti KSC v Jevíčce (zahá-
jení xni). ~ (Podrobnosti toho, co uvedeno, je
nesnadno zjistit. V souvislosti s těmito událost-
mi se Jaroměřice občas objevily v denním tis-
ku a pry' i v zahraničním rozhlase.)

Uvedené poměry měly trochu vliv i na ná-
boženský život. Někteří věřící chodili do koste-
la do Jevíčka, usobrušili na Lubířov.

Farář Volný tykal se také jednání na farě 30. VIII. (?), kde byli přítomni mimo jiné Hrabálek (předseda OAV), Škála, Štenad (z OAV) a Dír, Valentou (za kostelní konkur. výbor). Mělo se zjednat jasno o řecech, že prý farář nemá v pořádku peníze, vybrané na opravu kostela. Při jednání se v souhlase se zastupci kostelního konkur. výboru vysvětlilo, že částky, sebrané při bohoslužbách do konce r. 1948 do t. zv. zvoněčka (asi 50.000 Kčs) nepatří do hospodářství kost. konkur. výboru, ale do t. zv. kostelního hospodářství. Farář Volný se už dříve vyjádřil, že vnitřní výzdoba a zařízení filiálního kostela, který se právě opravoval, je jeho starostí. Část vybraných peněz (7-8.000 Kčs) se už na vnitřní zařízení použila, a i zbytek byl k tomu účelu určen, jak farář Volný znovu prohlásil. ~ V tom smyslu byl sepsán protokol, který se čtl na přítomnosti členské schůzi KSC v Jaroměřicích. ~

V následující době byl P. Volný téměř na odchodu z Jaroměřic. Obecně se mínilo, že do Prahy. Dne 16. X. se už v kostele s věřícími loučil, ale přece zůstal přes nový rok.

Synek, obchodník smíšeným zbožím v č. (dříve M. Dvořáčková) se vzdal samostatného podnikání a od 26. října 1948 se z obchodu sta-

Obchody

se smiš.

zbořím

la prodejna jednotného okresního družstva „Jednota“. Po novém roce 1949 tak učinil Ed. Popelák v č. 41, který po inventuře od Trů krá-
li vedl prodejnu č. 94. Dne 4. dubna totéž
oznámil obchodník V. Kopal (č. 139), takže
od té doby byly v obci 3 prodejny „Jednoty“.
Od 15. prosince 1949 majalo družstvo „Jednota“
uzenářský závod Frant. Kovnera č. 68, kde
poráží dobytek, hlavně vepře. —

Celestýna Lysková měla obchod se smiš.
zbořím v č. 166. Od února 1949 sama obchod
zavřela. — Koncem roku kromě zmíněných
„Jednot“ byly v obci ještě dva obchody se smiš-
peným zbořím: Leop. Hrazdira č. 102 a
Karla Parolková č. 23.

Úbytek

roubrom.

živnosti

Kromě uvedených ještě některých další
řemeslníci se vzdali živnosti. Na počátku
roku silně působila okolnost, že namořtatní
živnostníci nedostali lístek na řády. Tak da-
li živnosti do klidu (nebo se jí vzdali): Leop.
Vávra, krejčí, od 1. III. Anna Pfeifrová, šva-
dlena, od 1. IV., Frant. Hekele, kolář, od 1. VII.,
Felix Kvapil, strojník, od 1. XI., Frant. Paril,
obuvník, od 1. XII. 1949. — Také holič Jar.

Navrátil 15. března oznámil rozhlasem, že ravíra (a nabídl živnost obci do komunálního podniku), ale po několika dnech hořel dál. —

Dne 8. května břemoval na Kalvarii arcibiskup olomucký. Za obec se jeho uvítání zúčastnil Frant. Charvát, člen M.V. —

Přímovo-
vámí

Hospodářské sloučení v oboru tělovýchovy se provedlo 10. března, kdy zástupci sportovního klubu, dělnické tělocvičné jednoty a orla odovzdali soupis majetku a hotovosti na společné schůzi. — Tělocvičná činnost byla slabá. Veřejné cvičení nebylo. Koncem roku měla jednotka Sokol 187 členů. Koupila od obce dům č. 107 (viz str. 260). Fotbalový odbor postoupil do vyšší třídy — na podzim hrál v II. třídě (Brno 3).

Tělový-
chova

Občanská záložna konala valnou hromadu 19. června za malé účasti (13 členů). Přijala jménem firmy na „záložna kumpelického“. Koncem roku měla 1945.000 Kč vkladů na vkladních knížkách a běžných účtech. Po různých vyplácela zemědělcům za dodávky (a při té příležitosti zavedla běžné účty). Po prázdninách školní spoření zavedla na národních školách v Jaroměřicích, Šubířově a Chobyni a na střední škole v Jaroměřicích. V tomto spoření vydala přes 200 knížek.

Obč.

záložna

Sbírky

Sbírka na červený kříž vynesla o velkono-
cích 8.224 Kč. — Vánoční sbírka na sociální
pomoc dala 5.600 Kč. — Na pomník zahy-
melym letcům věnovali občané 16.820 Kč (7. VIII.).

Sraz C. m.